

gorško, tako edino zanesljivo, spavajte mirno dragi oče, ki ste nas oh, prerano zapustili! Spavajta mirno dragi bratec, draga sestrice, ljubi tovariš in draga tovarišica, ki ste bili nekdanj z nami tako veseli! Spavaj mirno draga žena, dragi mož, kojega srce je plamtelo nekdanj tako vroče za nas, spavajte mirno vsi ljubi otročiči, ki smo vas zasuli v prerani grob! Spavajte mirno vsi, vsi prijatelji in znanci, zakaj, saj ne bode dolgo, da pridemo za vami!

Oh, zares strašna bi nam bila groba globočina, ako bi ne bilo upanja, na svidenje!

Toda On, katerega podoba visi tam le na križu, On, kateri je trpel na tej zemlji več, kakor katero človeško bitje, On je odvezel grobu vso grozo! On nam je porok za to, da nismo vseh teh, kojih spomin obhajamo ravno sedaj o prazniku vernih duš, zakopali za vselej, On nam je porok za to, da se zopet vidimo. Kakor je namreč sam vstal iz svojega svetega groba, kakor je premagal vrata peklenska, premagal smrt, tako bodejo vstali iz teh grobov vsi tisti, ki smo jih zakopali v nje.

Za to pa nam je treba tako živeti, kakor je on zahteval od nas, namreč v medsebojni ljubezni, zakaj prišel bode dan, ko bodejo zadonele tudi na teh grobih angeljev trobente, ki bodejo zvale vse naše drage, pa tudi vse naše sovražnike z nami vred na sodbo nebeško!

Ob začetku šolskega leta.

„Več jezиков znaš, več veljaš“ — je stari pregovor, kateri se je že pri marsikaterem uresničil in kojega resničnost mora pač vsak pameten človek pripoznati, ako mu je le količkaj za to, da bi malo pogledal še enkrat onkraj domačega plota in ne bi vedno tičal za domačo pečjo!

Še le pred kratkim je poročalo več ameriških listov o nekem jako značilnem dogodku, ki se je vršil v glavnem mestu zedinjenih ameriških držav, v New-Yorku. Na ulici prijeli so redarji neko deklico, katera je jokaje stala in plaho gledala pred se, ne vedoč, kaj bi počela, na katero stran bi se obrnila. Povpraševali so jo v različnih jezikih, kdo da je in od koder je prišla. Deklica je sicer govorila, a nihče nje ni razumel. Odvedli so jo toraj na policijo. Tam so poskrbeli celo tolpo tolmačev (ljudi, ki so večji navadno mnogih jezikov in ki se toraj rabijo pri občevanju s takimi, kateri jezikov dotičnega kraja niso zmožni). Ti tolmači, bilo jih je, kakor omenjeno prav veliko število, povpraševali so deklico v različnih svetovnih jezikih, a dobili so vsikdar od nje isto znamenje, da jih ne razume. Konečno poslali so po nekega misijonarja, o katerem je šla govorica, da zna vse evropske jezike. Ta misijonar je tudi spraševal deklico v različnih jezikih in je takoj spoznal, da je deklica — rojena Kranjica! Začel jo je nagovarjati v slovenskem jeziku in glej, deklica ga je razumela! Samega veselja, da se je vendar konečno posrečilo najti človeka, ki razume njen jezik, objela je misijonarja in se je na ves glas razjokala. Ta

deklica, piše se Julika Mašek, bila še je le tri dni v navedeni deželi in je bila zgrešila v velikem mestu pot. Neki redar jo je popeljal po tem dogodku k njenim sorodnikom in znancem!

Kaj nas uči to poročilo, posneto skoraj dobesedno iz nekega ameriškega časopisa, izhajajočega v istem mestu?

Ako bi se bila ta deklica v svoji stari domovini naučila vsaj nekaj besedic — nemškega jezika, potem ne bi bilo treba pozvati cele ducate tolmačev, ne, najbrž bi jej bil pokazal kateri bodi pot, kamor je bila namenjena, saj stanuje v imenovanem mestu nad dve sto tisoč Nemcev in je povrh še ta jezik učni predmet v vsaki srednji šoli imenovanega mesta. Te dogodbe nikakor nismo priobčili znabiti v zasmevanje krajnskega jezika, ne, vsak jezik je od Boga, toda priobčili jo smo, da pokažemo zopet ljudstvu, kako brezvestno postopajo ravno tisti, ki se imenujejo voditelji slovenskega ljudstva napram svojemu ljudstvu, ker mu branijo s vsemi svojimi močmi učenje drugega deželnega, toli važnega jezika, namreč — nemškega.

Stariši, skrbite za pravi poduk Vaše dece, skrbite za njega ravno sedaj, ko se prične zopet poduk v ljudskih šolah na deželi! Zahtevajte brezobzirno od Vaše domače šolske oblasti, zahtevajte odločno od višjih šolskih oblastij, da se bode podučevalo v Vaših ljudskih šolah ne le tisto, kar postava izrečno zahteva, temveč tudi tisto, kar postava tudi pripušča, da se podočuje, ako to Vi zahtevate.

Dragi nam, kaj Vam pomaga, ako je na primer sklenil krajni šolski svet na tej ali drugi šoli, da bi se moral v višjih razredih, ali pa vsaj v zadnjem letu podučevati drugi deželni jezik, ako se pa nihče ne briga za to, ali se tudi ta poduk izvršuje ali ne? — Dobro nam je znano, da v marsikaterem kraju žele kmetje poduk nemškega jezika v svoji domači šoli, dobro pa nam znano tudi to, da se te želje žalibog preprečijo večkrat celo od učitelja dotičnega razreda. Taki gospodje zabranijo poduk v nemščini navadno iz svoje politične zagrizenosti, iz svoje mrznje, katero goje nasproti vsemu, kar je nemškega. In takim gospodom treba je stopiti najprvič in to tem bolj na prste, ker taki gospodje s tem svojim počenjanjem ravnajo ne le brezvestno, temveč celo — zahrbtno! Glejte kmetje, vsaki učitelj podučuje svojo deca ali sam v nemškem jeziku, ali pa jo pošlje — v nemško šolo, med tem ko vsaj nekaterniki zabranjujejo na vse kriplje ravno ta poduk kmetski deci. In dohtarji in farji? Še nikol nobeden dohtar ni živel med Slovenci, in naj bi še tako „navdušeno“ narodno „deloval“, ki ne bi pustil svoje dece podučevati v nemškem jeziku in vsa deca, kateri so gospodje v farovžu navadno le — „strici“ mora v nemške šole, ali pa se mora učiti nemščine! Čemu le neki bi se je potem ne smela učiti slovenska kmetska deca? Da, da, saj vemo, kako je, vemo tudi in smo že večkrat razmotrivali, zakaj bi naj ostal le kmet zabiti, zakaj le njegova deca nevedna! Ako ta „prešmentana nemška špraha“ zares hoče

pohrustati vso kmetško in delavsko slovensko narodnost, kako potem se ne boje ti gospodje, da bi se to ne zgodilo tudi pri njihovih, navadno bogatih paglavcih, kateri gotovo niso iz drugega mesa, iz druge krvi, kakor so navadni, ubožni kmetški in delavski otroci ???

Svoj čas se bodejo morali bojevati za svoj obranek ravno tako siromaški kmetški in delavski otroki, kakor tudi bogati otroki prvaških dohtarjev, učiteljev itd., ali je potem pošteno, da se izruje iz rok kmetškega in delavskega siromaka mogočno orožje v tem hudem boju, da se mu zabranjuje znanje nemškega jezika, — ali je pošteno, da se potisne potem ravno to orožje zahrbtno v roke bogatemu njegovemu tekmeču, potomcu prvaške druhali? Ti gospodje računijo tako le: V boju za svoj obstanek bode itak najbrž obležal seveda prej siromak, kakor bogataš, da bi se pa to tem sigurnejše zgodilo, treba je zabraniti siromaku tako važno pomoč, treba mu zabraniti — znanje nemškega jezika!

Sebičnost je prvi in glavni znak vseh prvaških nakanov in le iz sebičnosti gromijo toraj v enomer proti nemškemu poduku!

Kmetje, delavci, ne dajte se jim prevariti, zahtevajte, ravno sedaj, ko se šola zopet začenja, odločno nemški poduk, ako že imate dotični sklep krajnega šolskega sveta, ako pa še ga nimate, potem je treba, da se in to takoj zdramite iz spanja in si tak sklep zagotovite! Ako zahteva večina občin enega kraja nemški poduk, potem se ta po postavi mora tudi dovoliti. Ako je krajni šolski svet v rokah prvaških in farških podrepnikov, potem bodete seveda trkali zastoj na njegova vrata, toraj se Vam je treba v tem slučaju obrniti na višjo šolsko oblast.

Kmetje, delavci, uplivajte na Vaše občine, te, le edino te Vam v takem slučaju zamorejo pomagati. Občine naj pozovejo seje, v teh sejah naj se storijo sklepi, da zahtevajo občine v svojih šolah nemški poduk. Ti sklepi naj se potrdijo s podpisi občanov in hajdi žnjimi naravnost — k okrajnemu glavarju, kateri je povsodi predsednik okrajnega šolskega sveta. Take prošnje ne bodejo brez uspeha in ako bi že bile, preostaja še prosilcem deželni šolski svet! Kmetje in delavci, v vsakem Vašem kraju imate take moče, ki Vas o tem postopanju lahko podučijo. Vprašajte jih za svet in ako ne bi imeli takih močev, radovoljno Vam da „Štajerc“ o tem daljša pojasnila!

Le pogumno naprej — in to tem bolj ravno sedaj ob začetku šolskega leta! Brezobzirno tep-tajo kmetško in delavsko ljudstvo takozvani prvaki slovenski v blato, srkajoč in njega njegove moči, brezobzirno mora se to ljudstvo staviti tem pijavkam slovenskega rodu tudi v bran! Kmetško in delavsko ljudstvo, prvi gromeč odgovor na prvaško brezmejno sebičnost naj bode ta, da odločno zahtevaš ravno to, kar ti najbolj branijo, namreč poduk v nemškem jeziku v ljudskih šolah na deželi, zakaj, če bi ta poduk ne bil za tebe tolike važnosti, potem ti ga tudi ti gospodje ne bi s vso silo zabranjevali!

Toraj kmetške občine, še enkrat, zahtevajte nemški poduk, zahtevajte nemške šole!

Z veseljem lahko poročamo našim bralcem danes to, da so nas v tem oziru že marsiketeri kraji prehiteli — naj jim bode to v čast in ponos — a veselje naše bode še tem večje, ako bodejo vsled teh danajšnjih naših vrstic tem krajem sledili še drugi, sebi v čast, svoji mladini v korist vsem prvaškim in farškim svojim pijavkam pa v bodoči, neizogiben — pogin!

Dopisi.

Iz Lembaha. Nekega dne pridem po poti do znane vasi. Tam zapazim nekega sivolasega starčeka, kateri že prav težko hodi, kako je pri nekem kmetu prosjačil za košček kruha ali za kak krajcar ali sploh kak milodar. Starček se mi je iz srca usmilil, radi tega podaril sem mu tudi jaz dar. Vprašal pa ga sem, od koder da je z doma in kako službo je imel v svojih mladih letih. Starček mi je odgovoril, da je bil dvanajst let pri vojaki in da je po dosluženi vojaščini opravljal zvesto celih 33 let službo cerkvnika ali mežnarja pri sv. Jakobu v Lembahu. „Zdaj pa“, tako je nadaljeval starček, „zdaj pa, ko ne morem več delati, ker so me moje moči zapustile, zdaj se moram truditi od hrama do hrama, da si izprosim kak grizlejši kruha, ako nočem, da bi gladu umrl.“ — Ali slišite udje cerkvenega odbora? — Kje pa ste? Kje pa so častiti gospod župnik? Ali imajo ti gospodje kamenito srce, da se jim ta ubogi starček ne smili? Zakaj se pa potem oznanja iz prižnice in se vedno povdarja v cerkvi: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli!“? Ta slučaj kaže kako prepotrebno je oskrbovanje starih ljudi. Kje so deželni in državni poslanci slovenski? Kaj dela toli hvalisani poslanec Robič? Ali ničesar ne vidi, ničesar ne zvè, kaj se godi ravno v njegovi domači fari? Kaj pomislijo ukreniti v tem slučaju udje cerkvenega odbora? Jih li ni sram, da mora mož, ki je služil toliko let zvesto in pridno njihovi cerkvi, sedaj kot obnemogel starček prosjačiti od hiše do hiše? Tukaj je silna in zdatna pomoč potrebna in to že zaradi tega, da se ne bode treba zavoljo tega sramovati lembahskim faranom, ako se že ne sramujejo zares tega lembahški cerkveni očetje in njih vodja častiti gospod župnik, oznanjevalec naukov Kristusa, ki je ljubil najbolj siromake.

Popotnik.

Iz Žalca. V Žalcu se zida nova farna cerkev, katera bi bila že lahko davno izgotovljena. Maša se obhaja radi tega vsaki dan pri farni podružnici sv. Kancijana. Ta cerkev je majhna, povrh pa še so pustili kor zagradi, tako, da ljudstvo ne more na njega. Neki kmet iz Vrbe (fara in občina Žalec) po imenu Franc K. je šel nekoč v to podružno cerkev. Tam zagleda nove vrata na kor, katere so bile zaklenjene. Vsled tega postal je K. tako razburjen, da je vrata strl in jih iz cerkve odnesel. Zunaj cerkve sreča mežnarja in mu reče: „Ako še enkrat zaklenete